

ЖІНКИ У ДРАМІ КОХАННЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

НЕСПРАВДЖЕНІ НАДІЇ

Т.Г.Шевченко, як і кожен поет, закохувався часто. Однак лиха недоля переслідувала його все життя, не даючи йому щастя жити в шлюбі, у любові з дружиною, про яку мріяв.

Хто надихав Шевченка на ту творчість його?

У біографії Шевченка про любов, цю переважну сторону людського існування, а тим більше поетичного існування, майже промовчується. В тому, кого і як любив творець - один із ключів до його творчої спадщини, до розуміння головних його сюжетів, до розгадки його соціальних, політичних, життєвих ідеалів. І особливо це вірно у відношенні до Тараса Шевченка, що палко кохав у житті і кохав не „пристрастю“, не ради „нервового піднесення“, а кохав, шукаючи в любові той великий зв'язок із суспільством, поєднання з людськістю, розв'язки самотності - особистої і громадської, - які роблять любов наймогутнішим, найповнішим виразом внутрішнього єства людини.

ПЕРШЕ СИЛЬНЕ ПОЧУТТЯ

Оксана Коваленко – дитяче кохання Т.Шевченка. Юна Беатріче його поезії була занапащена москалями і стала покриткою

Ми вкупочці колись росли,
Маленькими собі любились,
А матері на нас дивились
Та говорили, що колись
Одружимо їх. Не вгадали.

Історія знеславленої Оксани, скупі братові слова про поведінку занапащеної дівчини пройшли через поеми й повісті Шевченка. І ми побачимо, як пізніше цей тип фатально буде подобатися Шевченкові в жінках, змушуючи його шукати в них ту, “справжню” – подругу, дружину, порадницю, якою в дитинстві ввижалася йому Оксана.

Схожа на Оксану (старша, лагідна, опікувалася сиротою), теж “чорнобрива” — друге юнацьке кохання Шевченка, овіяне чарівністю чужого великого міста Вільно, чужого народу й чужої мови.

Вона навчила дворового козачка пана Енгельгардта польської мови, по — сестринськи жаліла його, перша дала гостро відчути різницю між вільним і кріпаком, між долями хоч і бідної, але вільної людини і раба.

Студентом Академії художеств у Петербурзі Шевченко переживає третє захоплення натурницею, яку він вивів під ім'ям Паші в повісті “Художник”. П'ятнадцятирічною входить в його академічну мансарду ця молода натурниця з розпущеним волоссям, напівдитячим ротом і великими очима, а тридцятирічною знову відвідує ту саму майстерню тепер уже немолодого хворого Шевченка в 1859 р. Через багато років, повернувшись із заслання, він зустрічає в крамниці свою давню знайому, бо в альбомі Шевченка вона, Амалія Клоберг, записує свою адресу.

Велике кохання

Навчаючись в академії, їде Шевченко в 1843 році в рідну Україну. І саме в ці роки – 1843 – 1847 – переживає він справжнє своє, єдине велике кохання. До цього він зовсім не думав про шлюб. А після, як реакція на його безнадійність, з'являється в поета те характерне для нього і вже незмінне упродовж усього життя бажання мати свою родину, свій дім, дружину, тихий і надійний захисток. Це бажання невдовзі переростає в гостру душевну потребу.

ГАННА ЗАКРЕВСЬКА

Коли Тарасові було 29 років, в його життя увійшла гарна і дуже молода, але одружена і мати двох дітей - Ганна Закревська. Шевченко і Ганна зустрілися серед шумного балу. Це був пишний бал, повний радісного гомону й молоді романтики кохання. Шевченко «довго сидів біля неї і все просив на пам'ятку хоч одну блакитну квітку, якими була оздоблена її сукня. Молода жінка жартувала і, жартуючи, відмовляла. Тарас Григорович однак умудрився і відірвав одну». Часто згадував Шевченко про цей банкет. Але раювання святого диво-кохання мусило припинитися, Ганна у листі до Тараса пише: „...я розраховую на твердість Вашого характеру і думаю, що Ви виконаєте моє прохання не для мене...” Це прохання було, очевидно, небезпідставне: Ганна зазнавала осуду від мужа і родини

МАРІЯ МАКСИМОВИЧ

Все ж Шевченко мріяв одружитися, але для нього це була мрія про просту дівчину з рідних країв і щоб він, старий, подобався їй. Коли із Петербурга їхав на рідну Україну, щоб купити садибу, пошукати наречену, затримався на кілька днів у Москві, де відвідав родину Максимовичів.

Там Шевченко і познайомився з його молодою дружиною Марією, якій того ж вечора подарував автограф одного з найкращих своїх ліричних віршів „Садок вишневий коло хати”. Тарас Шевченко і Марія Максимович листувалися. Поет навіть в одному з листів вислав їй своє перше фото.

Ось кілька фраз із листа Тараса до Марії. „Спасибі вам, моє серденько, що ви мене згадуєте і «не забуваєте моєї просьби” „Мій любий, мій єдиний друже! Спасибі вам, моє серденько, за ваше щире, ласкаве письмо... Утекти хіба нищечком до вас та одружитись у вас і заховаться”.

Уже на Україні Шевченко після відвідування Максимовичів пише поему „Марія”.

Марія Максимович

ВАРВАРА РЄПНІНА

Не служниці, не наймички, а княжна, дочка колишнього віцекороля Саксонії, вельможі князя Миколи Рєпніна, Варвара, правнучка гетьмана українського, готова була на все для Шевченка, безмірно його кохаючи. Княжна хотіла стати музою і моральним наставником поета, не взявши до уваги того, що талановиту людину не можна тримати в рамках, які інколи бувають гіршими за кайдани.

АГАТА УСКОВА

Взимку 1854 – 1855 років йому знову зблиснуло кохання – і обірвалося. В Новопетровську фортецю приїхав новий комендант Іраклій Усков з дружиною і дітьми. Перше, що зігріло Шевченку душу, були діти. Поет щиро полюбив їх. Захоплення дітьми перейшло у схиляння перед матір'ю. Агата Ускова здавалася йому вищою досконалістю.

Але хтось пустив брудну плітку. Хтось комусь щось сказав. Дійшло до комендантші. І комендантша замість прогулянок стала сидіти вдома і невтомно грати з гостями у преферанс.

Повітряний замок, побудований поетом, розвалився. Тверезий розум Шевченка, на хвилину одурений, побачив Ускову такою, якою вона була насправді, - звичайна манірна провінційна дама з міщанськими інтересами.

КАТЕРИНА ПІУНОВА

Звільнення із заслання знову пробуджує в Шевченка прагнення мати сім'ю. Він постарів, хворий, змучений цингою, лисий. А проте, застрявши по дорозі до Петербургу в Нижньому Новгороді на п'ять місяців, він закохується в молоденьку актрису Катерину Піунову і освідчується їй, незважаючи на двадцять вісім років різниці між ними. Він попросив руки Катерини у її батьків.

Шевченку не відмовили прямо. Але його більше не запрошували в дім, і сама дівчина уникала його. Поведінка Піунової та її батьків така нетактовна, що навіть довірливий і закоханий Шевченко починає прозрівати

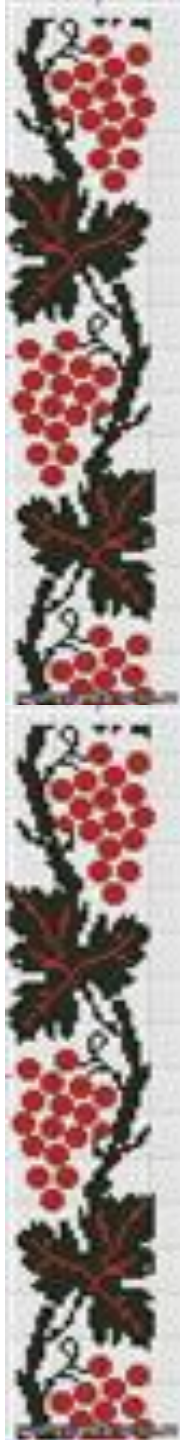

Граціозна, з кучерявою голівкою, зовні дуже схожа на Марію Максимович - вона полонить душу поета, пробуджуючи знову надію знайти милу серцю дружину. Поет, присвячує своїй коханій вірш „Ликері”:

„Моя ти люфо! Усміхнись
І вольную святую душу,
І руку вольную, мій друже,
Подай мені.”

Молода, свіжа, не дуже красива, зате з чудовим руським волоссям, тонка у стані Ликера зачарувала його. Ця зовнішність приховувала звичайне самолюбство, лінощі, жадобу до подарунків. Але закоханий не бачить темних плям на сонці свого кохання.

Ликера

Шевченко
пережив своє
останнє
сватання так
само
бурхливо, як
і роман з
Усковою. Не
пощастило
йому
одружитися,
сльозами —
водою
розлилося
“святєє
диво”...

РОБОТУ ВИКОНАЛА

УЧЕНИЦЯ 9 – А КЛАСУ

ВАВІЛІНА ЗОЯ

2009

